
Saparya Paryayah

ಸಪರ್ಯಾ ಪರ್ಯಾಯಃ

Document Information

Text title : Saparya Paryayah

File name : saparyaParyAyaH.itx

Category : upanishhat, upaniShat

Location : doc_upanishhat

Author : Krishnananda Saraswati

Proofread by : Rajesh Thyagarajan

Description/comments : Minor works of Shri Krishnananda Saraswati

Latest update : November 6, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 6, 2025

sanskritdocuments.org

ಸಪರ್ಯಾ ಪರ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶಃ ಶ್ರೇಯಸ್ಕಾಮಿಭಿರಭ್ಯರ್ಚನತೋಽಂತರ್ನಿಧ್ಯಾನಾದ್ಯಾನಿವ್ವಿಯತಾಮತ್ರ
ಜಗತ್ಯಾಂ .
ಸತ್ತಾಮಾತ್ರಾನಂದಚಿದಾತ್ಮಾನಮನಂತಂ ಸೋಽಹಂ ತಂ ತ್ವಾಮರ್ಚಯಿತುಂ ನ
ಪ್ರಭವಾಮಿ .. ೧..
ಸ ಧ್ಯೇಯೋ ಯಃ ಸಂಸೃತಿಭೂಮಿವ್ಯವಧಾನಾದಧ್ಯೇಯೋ ನಸ್ತ್ವಂ ತು ನ
ಸಾಕ್ಷಾದ ಪರೋಕ್ಷಾತ್ .
ಧ್ಯಾಯಚ್ಚಾನುಧ್ಯಾಯಸಿ ಚೇತಃ ಸ್ವಯಮಂತಸ್ತಂ ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ತ್ವಾಮಿತಿ ವಂಧ್ಯಾತ್ರ
ಮನೀಷಾ .. ೨..
ಸರ್ವಾನನ್ಯಸ್ತ್ವಮಬಾಹ್ಯಾಂತರಭಾವೋ ಬಾಹ್ಯಂಚಾಸ್ಯಾಭ್ಯಂತರಮಪ್ಯಸ್ಯ
ಖಿಲಾತ್ಮಾ .
ನಿತ್ಯಪ್ರತ್ಯಾಸನ್ನಸತಸ್ತಸ್ಯ ತವಾತ್ಮನ್ ನಾಹಂ ಜಾನೇ ಕಿಂವಿಧಮಾವಾಹನಕರ್ಮ ..
೩..
ಓತಂ ಪ್ರೋತಂ ಯತ್ರ ಸಮಸ್ತಂ ಜಗದೇತತ್ ಸರ್ವಾಧಾರೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಸಂಬಾಧವಿಹೀನಂ
ಭೂಮಂಸ್ತಸ್ಯ ಸ್ವೇ ಮಹಿಮನ್ಯೇವ ಸತಸ್ತೇ ಕೋ ನಾಮಾಸಾವಾಸನಸಂಕಲ್ಪವಿಡಂಬಾ
.. ೪..
ಅನಾದಿಭ್ಯೋ ಯಸ್ಯ ಪರಸ್ಯ ಪ್ರತಿಪತ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಧ್ವತ್ರಯ್ಯತಿಪನ್ನಸ್ಸುಖಮೇತಿ .
ಆತ್ಮಂಸ್ತೇ ತಸ್ಯಾಗತಿಗತ್ಯಾದ್ಯತಿಭೂಮೇರ್ಮಿಥ್ಯಾ ನಾಹಂ ಕೇನ ಕಥಂ ಸ್ವಾಗತಿಕಃ
ಸ್ಯಾಂ .. ೫..
ಇಂದ್ರಾದ್ಯಾಃ ಸ್ಯುರ್ಯಸ್ಯ ಪರಸ್ಯಾಮರವರ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಮಾತ್ರಾಲೇಶವಶೇನಾಪಿ
ನದರ್ಭಾಃ .
ತಸ್ಯಾದ್ಯಸ್ಯಾಪಾಣಿಪದಾದೇಃ ಕಥಮರ್ಘ್ಯಂ ದದ್ಯಾಮದ್ಯಾನರ್ಧವಿಭೂತೇರುದವಿಂದುಂ
.. ೬..
ವಿಶ್ವಾತ್ಮೈಕೋ ಯಸ್ಯ ತು ಪಾದೋ ನ ವಿಮೇಯಃ ಪಾದಾ ಶ್ ಚಾನ್ಯೇ
ಪಂಡಿತರೂಪೈರಪಿ ಮೃಗ್ಯಾಃ .

ತಸ್ಯಾರೂಪಸ್ಯಾಪದ ಮೂರ್ಧಾದಿವಿಭಕ್ತೇರಾಪಾದ್ಯಂ ಕಿಂ ಕೇನ ಕಥಂ ವಾ ತವ
ಪಾದ್ಯಂ .. ೭..

ಸಂಧ್ಯಾ ನದ್ಯೋ ಯಸ್ಯ ಚ ವಾಸ್ತೇಯಮುದನ್ವಾನ್ ಮೇಘಾಃ ಕೇಶಾಃ
ಪ್ರಾಕೃತವಿಶ್ವಾಪಘನಸ್ಯ .

ತಸ್ಯಾಪೇತಪ್ರಾಕೃತಸಂಬೋಧತನೋಸ್ತೇ ಕಲ್ಪ್ಯಂ ಮನ್ಯೇ ನಾಚಮನೀಯಂ
ಕಮನೀಯಂ .. ೮..

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಂ ಯನ್ಮದ್ವಧಿದೈವಂಚ ವಿಭಕ್ತಂ ತತ್ಸಂಪೃಚ್ಛೈಕಾತ್ಮಕಮಾಹೋಪನಿಷದ್ಯಂ

ಸತ್ವಂ ಸರ್ವಾಸ್ವಾದ್ಯತಮಸ್ತನ್ಮಧುಪರ್ಕಃ ಸಂಪ್ರೀಯೇಥಾಃ ಕಿಂ ಮಧುಪರ್ಕೇಣ
ಕಥಂ ವಾ .. ೯..

ಯತ್ರೈಕಸ್ಥಂ ಸರ್ವಪವಿತ್ರಾಖಿಲತೀರ್ಥಂ ನಿಷ್ಣಾತಾಃ ಸ್ಯುರ್ಯತ್ರ ವಿಗಚ್ಛದ್ಭವಪಂಕಾಃ

ಯದ್ವೋಮೋಽಪಿ ವ್ಯೋಮ ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿರಪಾರಂ ತಂತ್ವಾಮಾತ್ಮನ್ ಕೇನ
ವಿಶುದ್ಧಂ ಸ್ವಪ ಯಾಮಿ .. ೧೦..

ಲೋಕಾಲೇಖ್ಯಂ ವೋ ಹಿತಶುಕ್ಲಾಸಿತರೂಪೈಃ ಸ್ಯೂತಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮೈರಂಬರರೂಪಂ
ಗುಣಭೇದೈಃ .

ಸಂಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ಪ್ರಾವರಿತುಂ ಯನ್ನ ವಿಭ್ರಮನ್ ಕಿಂ ತೇ ತಸ್ಯಾ ಅಂಬರಮನ್ಯತ್ಕಲಯಾಮಿ
.. ೧೧..

ಅತ್ರೈಗುಣೈಃ ಯನ್ನ ಜಗತ್ಪ್ರಯುಪವೀತೇ ಸೂತ್ರೇ ಸ್ಯೂತಂ ಭೂತಮತೋ
ವಿಶ್ಲಥಮಾಸ್ತೇ .

ತಸ್ಯಾಸವ್ಯಾದಕ್ಷಿಣಸಂಪೂರ್ಣತನೋಸ್ತೇ ಕಲ್ಪ್ಯಂ ಸೂತ್ರಂ ಕಿಂ ತ್ರಿಗುಣಂ
ಸ್ಯಾದುಪವೀತಂ .. ೧೨..

ಯಸ್ಯೈಕಾಂಶವೇಶವಶಾದಾನಖಕೇಶಾತ್ ಭೂತಂ ಭೂತಂ ರೋಚನಮಿಂದೇ
ರುಚಕಾಭಂ .

ತಸ್ಯಾಸ್ಥೂಲಾನಣ್ವಪಸಿದ್ಧಾವಯವಾತ್ಮನ್ನಿರ್ಮೇಯಂತೇ ಕಿಂ ಮನಸಾಪಿ ಪ್ರತಿಕರ್ಮ
.. ೧೩..

ಯಸ್ಯಾನುಧ್ಯಾವಿದ್ಯಾವಧ್ಯಾತಮಿಸ್ರಾ ನಾಲಿಪ್ಯಂತೇ ಕರ್ಮಭಿರಚ್ಛಾಸಿತಮಿಶ್ರೈಃ .
ಆಕಾಶಾದೇರಪ್ಯತಿಸೂಕ್ಷ್ಮಸ್ಯ ವಿಭೋ ತೇ ತಸ್ಯಾಲೇಪಸ್ಯೈವ ಕುತಃ ಸ್ಯಾದನುಲೇಪಃ
.. ೧೪..

ಆತಿಷ್ಠಂತೇ ಕೇಽಪ್ಯಯನಂತೇ ಘನಪುಷ್ಪಂ ಚೂಡಾಪೀಡಂ ಕೇಚಿದಪಾಂ
ಪುಷ್ಪಮುಶಂತಿ .

ಭೂಮಂಜಾನೇ ಪುಷ್ಕರಪುಷ್ಪಂ ತ್ವಯಿ ಸರ್ವಂ ಕಾ ಕಾ ಪುಷ್ಪೈಸ್ತೇನ ಮಯಾರ್ಚಾ
ತವ ಕಾರ್ಯಾ .. ೧೧೧..

ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಣೋ ಗಂಧವಹಶ್ಚಂದತನೋಸ್ತೇ ಯಸ್ತ್ವಂ ಗೀತಃ ಸರ್ವಸುಗಂಧಃ
ಶ್ರುತಿಮೌಲೌ .

ತಸ್ಯಾಮೋದಪ್ರೀತಿಕೃತೇ ತೇ ಕಥಮಾತ್ಮನ ಧೂಪಾಯೇಯಂ ಫಲ್ಲುತಮೈರ್ಗುಲಗುಲಧೂಮೈ
.. ೧೧೨..

ಅಕ್ಷಾಣ್ಯರ್ಥಾ ಬುದ್ಧಿಮನೋಹಂಕೃತಯೋ ವಾ ಸಂದೀಪ್ಯಂತೇ ಸಂದಿತಭಾವಾಸ್ತವ
ಭಾಸಾ .

ಖದ್ಯೋತಾತ್ಪ್ರತ್ಯಸ್ತವದೀಪಃ ಖಲು ಕಲ್ಪ್ಯಃ ತೇಜೋ ವರ್ಚೋ ದ್ಯುಮ್ನದತೇಜಸ್ವಿತಯಸ್ಯ
.. ೧೧೩..

ಮೃತ್ಯುರ್ಯಸ್ಯಾಶೇಷಭುಜಃ ಸ್ಯಾದುಪದಂಶೋ ಯೋ ವಾಸ್ತೀಯಾತ್ ಕಿಂಚನ
ನಾಕಿಶ್ಚನಗಮ್ಯಃ .

ಯಂ ವಿಜ್ಞಾಯಾತ್ಯೇತಿ ಪಿಪಾಸಾಮಶನಾಯಾಂ ನೈವೇದ್ಯಂತೇ ತಸ್ಯ ನಿವೇದ್ಯಂ
ಕಿಮಿವಾತ್ಮನ್ .. ೧೧೪..

ಪಶ್ಯತ್ಯನ್ಯದ್ಯತ್ರ ನ ದೃಶ್ಯಂ ನ ಶೃಣೋತಿ ಶ್ರಾವ್ಯಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಯತ್ರ ವಿಜಾನಾತಿ ನ
ಕಿಂಚಿತ್ .

ಭೂಮ್ನಸ್ತಸ್ಯಾಶೇಷವಿಶೇಷೋಪಶಮಸ್ಯ ಛತ್ರಾದ್ಯೈರ್ವಾ ಕೈರುಪಚಾರ್ಯಂ ತವ
ಕೇನ .. ೧೧೫..

ಸರ್ವಾತ್ಮಾಸನ್ ಯಸ್ಯ ಪುರಸ್ತಾದಥ ಪಶ್ಚಾತ್ ಊರ್ಧ್ವಂ ಚಾಧೋ
ದಕ್ಷಿಣತಶ್ಚೋತ್ತರತಶ್ಚ .

ತಸ್ಯಾಪಾರಾನಂತಮಹಿಮ್ನಃ ಕಥಮಾತ್ಮನ್ ಪ್ರಾದಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ರಾಂತಿಮಹಂ ತೇ ಕರವಾಣಿ
.. ೧೧೬..

ನಂತಭ್ಯೋಽನ್ಯೋಽಸಾವಹಮನ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಚ ನಂತಾ ನೈವಂ ಭೇದಂ ವೇದ ಪಶೂ
ಯಾಮತಿಯಾತಃ .

ಯೋಽಹಂ ಸ ತ್ವಂ ಸತ್ಯಮಹಂ ಸ ಪ್ರತಿಬುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ದಧ್ಯಾಂತಸ್ಯ ನಮಸ್ಯಾಂ
ತವ ಕೋ ಹಂ .. ೧೧೭..

ಸ್ತೋತ್ರಂ ನಾಮ ಸ್ಯಾದ್ಗುಣಿನೋ ಯೋ ಗುಣವಾದಃ ಸ್ವಶ್ಚಾಮೇಯಾನಂತಗುಣೋ
ವಾಪ್ಯಗುಣೋ ವಾ .

ಪ್ರಾಧ್ವಂ ಪಾರೇ ವಾಜ್ಮನಸಾಧ್ವಂ ಪರಮಾತ್ಮನ್ನಾನಂದೇಯಾಸ್ತ್ವಂ ಸ ಕಯಾ ನು
ಸ್ತುತಿಭಂಗ್ಯಾ .. ೧೧೮..

ಯಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಮಶೇಷಾ ಅಪಿ ಲೋಕಾ ವೇದಾ ದೇವಾಸ್ಸರ್ವಮಿದಂ ಚಾಸಿ
ವಿಭೂಮನ್ .

ಸೋಶಂಭೃತೋ ಮಾನಸಶೋಕಾನತಿತೀರ್ಣೋ ನ ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಂ ಪ್ರಾರ್ಥನಯಾ ತೇ
ವಿಮೃಶಾಮಿ .. ೨೩..

ದೇಹಂ ದೇಹಂ ದೇವ ಇಹಾತ್ಮೈವ ಸಪರ್ಯಾ ಸೋಹಂ ತನ್ನೇ ಮೋಹಕಥಾತ್ಯಂತಿಕಶಾಂತಿಃ

ಕೈವಲ್ಯಂಚಾತುಲ್ಯಪರಾನಂದಮವಾಪ್ಯಂ ನಾನ್ಯೋ ದೇವೋ ನಾಪಿ ಸಪರ್ಯಾ ನ
ಫಲಂ ವಾ .. ೨೪..

ಕತಿ ಕತಿ ತರವೋ ಮೇ ನಾರ್ಚನಾಲೂನಪತ್ಯಾಃ ಕತಿ ಕತಿ ನ ಸರಸ್ಯಸ್ತರ್ಪಣೋತ್ಕೀರ್ಣತೋಯ

ಕತಿ ಕತಿ ನ ಹರೀಶಾದ್ಯಾಲಯಾಃ ಕ್ರಾಂತಪೂರ್ವಾ ವಿದಿತಪರಮತತ್ವೋ ನಾಧುನಾ
ಕಿಂಚಿದೀಹೇ ..

ಸಪರ್ಯಾಪರ್ಯಾಯಂ ಪರತ ಶೃಣುತ ಪ್ರತ್ಯಹಮಿಮಂ

ವಿಧೂಯಾಯಾಸಂ ಯೇ ಪರಮಶಿವಮಾರಾದ್ಧಮನಸಃ .

ಸುಖೇನೈವಾತ್ಯಂತಂ ಸುಖಮಿಹ ಚ ನಿರ್ವಾಣಪರಮಂ

ಲಭದ್ಧಂ ಮೋದದ್ಧಂ ಜಹಿತ ಭವಸಂಕೋಚಮಖಿಲಂ ..

ಶ್ರೀರಾಮಭದ್ರಯೋಗೀಂದ್ರಚರಣಾಂಬುಜರೇಣುನಾ .

ಕೃತಃ ಸಪರ್ಯಾ ಪರ್ಯಾಯಃ ಕೃಷ್ಣಾನಂದೇನ ಯೋಗಿನಾ .

ಇತಿ ಕೃಷ್ಣಾನಂದಕೃತಿಷು ಸಪರ್ಯಾ ಪರ್ಯಾಯ ಸ್ತವಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ..

Notes:

The text shows how material worship of personal God should culminate in mental worship of the impersonal and how the former becomes meaningless and farcical at a stage when the individual attains a higher plane of life, shedding imposed limitations on the unlimited infinite. In effect it is an amplification of the wellknown passage of Bṛhadaranyakōpanisad ಮಂತ್ರ ೧೪ [II.iv.14]

ಯತ್ರ ಹಿ ದ್ವೈತಮಿವ ಭವತಿ ತದಿತರ ಇತರಂ ಜಿಘ್ರತಿ ತದಿತರ ಇತರಂ

ಪಶ್ಯತಿ ತದಿತರ ಇತರಂ ಶೃಣೋತಿ ತದಿತರ ಇತರಮಭಿವದತಿ ತದಿತರ

ಇತರಂ ಮನುತೇ ತದಿತರ ಇತರಂ ವಿಜಾನಾತಿ . ಯತ್ರ ವಾ ಅಸ್ಯ ಸರ್ವಮಾತ್ಮೈವಾಭೂತ್

ತತ್ಕೇನ ಕಂ ಜಿಘ್ರೇತ್ ತತ್ಕೇನ ಕಂ ಪಶ್ಯೇತ್ ತತ್ಕೇನ ಕಂ ಶೃಣುಯಾತ್ ತತ್ಕೇನ

ಕಮಭಿವದೇತ್ ತತ್ಕೇನ ಕಂ ಮನ್ವೀತ ತತ್ಕೇನ ಕಂ ವಿಜಾನೀಯಾತ್ . ಯೇನೇದಂ

ಸರ್ವಂ ವಿಜಾನಾತಿ ತಂ ಕೇನ ವಿಜಾನೀಯಾದ್ ವಿಜ್ಞಾತಾರಮರೇ ಕೇನ

ವಿಜಾನೀಯಾದಿತಿ .. ೧೪..

Proofread by Rajesh Thyagarajan

Saparya Paryayah

pdf was typeset on November 6, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

